

15. Teknillisiä laitoksia koskevat asiat

Ilmapommitusvaurioiden korvaaminen. Sotavahinkoyhdistyksen esittämät korvausmäärät kaasulaitokselle, sähkölaitokselle ja rakennustoimistolle sattuneista pommitusvaurioista v. 1944 hyväksyttiin ¹⁾.

Kiertopalkintojen lahjoittaminen. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten ammattiosaston anottua, että teknillisten laitosten hallitus lahjoittaisi kiertopalkintoja yhdistyksen jäsenten välisiä hiihtokilpailuja varten, kaupunginhallitus päätti ²⁾ teknillisten laitosten hallitukselle ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, että teknillisten laitosten hallitus yleisistä käyttövaroistaan harkintansa mukaan myönsi tarkoitukseen määrärahan.

Kaasun- ja sähkönsäännöstely ³⁾. Kaasun- ja sähkönsäännöstelyvaliokunnan kokouksissaan tekemät päätökset hyväksyttiin ⁴⁾ ja kaupunginhallitukselle alistetut asiat ratkaistiin. Kahdessa tapauksessa, jolloin päätöksistä oli valitettu Uudenmaan lääninhallitukseen, kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ kehoittaa kaupunginlakimiestä antamaan lääninhallitukselle selvityksen asiassa.

Vesijohtolaitos

Käteiskassa. Vanhankaupungin vesijohtolaitoksen ensimmäisen kemistin käyttöön tilitysvelvollisuutta vastaan luovutetun käteiskassan määrä päätettiin ⁶⁾ korottaa 2 000 mk:sta 5 000 mk:aan.

Työkalujen luovuttaminen vesijohtolaitokselle. Kulosaaren yhdyskunnan ja Helsingin maalaiskunnan varastoista päätettiin ⁷⁾ luovuttaa vesijohtolaitokselle joukko eri työkaluja.

Huoneistot. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ⁸⁾ 5 280 mk vesijohtolaitoksen käyttöön Kulosaaresta luovutetun vajarakennuksen vuokran maksamiseen.

Vesimittarit. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ suostua siihen, että kulutuspaikoissa olevien vesimittarien lukeminen kertomusvuoden heinäkuun aikana saatiin jättää suorittamatta keskisuurten ja pienkuluttajien kohdalta.

Diakonissalaitoksen vesimaksut. Koska se 5-vuotiskausi, joksi diakonissalaitokselle oli myönnetty ¹⁰⁾ 40 %:n alennus enintään 50 000 m³:n vuotuisen vesimäärän maksusta, meni kertomusvuoden lopussa umpeen, laitos oli anonut tämän oikeuden pidentämistä. Terveystieteiden lautakunta oli kuitenkin erehdyksessä merkinnyt v:n 1947 talousarvioehdotukseensa tarkoitusta varten 35 000 mk:n suuruisen määrärahan. Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ tällöin kehoittaa sosiaalijohtajaa v:n 1947 talousarvioehdotuksen käsittelyssä kaupunginvaltuustossa ehdottamaan pääluokan Terveystieteiden luvun Avustukset momentille Diakonissalaitokselle tuleva korvaus alennuksen poistamisesta vedenkulutuksesta, kaupunginhallituksen käytettäväksi merkityn 35 000 mk:n suuruisen määrärahan korottamista 65 000 mk:aan, joksi alennus veden hinnan korotuksen johdosta oli arvioitu, sekä kehoittaa rahatoimenjohtajaa v:sta 1948 alkaen talousarvioehdotusta laadittaessa ottamaan huomioon diakonissalaitoksen avustuksena 40 % sen kuluttamasta, enintään 50 000 m³:n vesimäärän hinnasta.

Alppilan vesisäiliön alla olevan tyhjiön vuokraaminen. Kiinteistötoimiston talo-osasto oikeutettiin ¹²⁾ vuokraamaan toistaiseksi Osuusliike Elannolle Alppilan uuden vesisäiliön alta n. 750 m²:n suuruinen tila suolasilakan säilytyspaikaksi 18 mk:n neliömetrivuokrasta kuukaudelta.

Alppilan vesisäiliöiden sodanaikaiset vauriot. Kaupunginhallituksen anottua ¹³⁾, että Alppilan vesisäiliöiden katoille sotilaskäytöstä johtuneet vauriot korvattaisiin valtion varoista 6 440 mk:lla, Uudenmaan lääninhallitus oli helmikuun 11 p:nä 1946 antamallaan pää-

¹⁾ Khs 3 p. tammik. 45 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 222 §. — ³⁾ Ks. myös tämän kert I osan s. 108. — ⁴⁾ Khs 11 p. huhtik. 1 237 §, 2 p. toukok. 1 446 §, 25 p. heinäk. 2 236, 2 237 ja 2 239 §, 12 p. syysk. 2 598 §, 10 p. lokak. 2 870 §, 17 p. lokak. 2 937 § ja 28 p. marrask. 3 401 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 238 § ja 17 p. lokak. 2 940 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 208 §. — ⁷⁾ Khn jsto 23 p. tammik. 5 178 §. — ⁸⁾ Khs 21 p. helmik. 582 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. huhtik. 1 356 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1941 kert. s. 96. — ¹¹⁾ Khs 5 p. jouluk. 3 480 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. kesäk. 1 982 §. — ¹³⁾ Ks. v:n 1945 kert. I osan s. 282.

töksellä vahvistanut korvauksen 644 mk:ksi, minkä johdosta kaupunginhallitus päätti ¹⁾ antaa kaupunginlakimiehelle tehtäväksi valittaa päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Koska valituskirjelmää ei kuitenkaan sattuneen erehdyksen vuoksi ollut jätetty oikeuteen määräajassa ja koska lisäksi tehtyjen suullisten tiedustelujen perusteella oli ilmeistä, että lääninhallituksen päätös ei tulisi muuttumaan, kaupunginhallitus päätti ²⁾ ettei asia antanut aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Vesisäiliön ja pumppuhuoneen rakentaminen. Teknillisten laitosten hallituksen esityksestä kaupunginhallitus oli kääntynyt maatalousministeriön puoleen anomuksella saada Ilmalanvuorelta n. 72 × 72 m:n suuruinen alue vastaista vesisäiliötä ja pumppuhuonetta varten. Koska ilmatieteellinen keskuslaitos, jonka havaintoalueisiin mainittu alue kuului, oli vaatinut korvaukseksi alueesta Vuorikadun 24:ssä sijaitsevan laitoksen toimistotalon tontin luovutettavaksi omistusoikeuksin valtiolle, johon suostuminen ei ollut kaupungin edun mukaista, kaupunginhallitus päätti ³⁾ antaa teknillisten laitosten hallitukselle tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia sijoittaa mainittu vesisäiliö ja pumppuhuone johonkin muuhun paikkaan.

Vesijohdon rakentaminen Koskelantieltä Mannerheimintielle. Kaupunginvaltuuston päätettyä ⁴⁾ rakennuttaa uuden päävesijohdon Koskelantieltä Mannerheimintielle kaupunginhallitus oli anonut rautatiehallitukselta lupaa saada rakentaa mainittu johto valtionrautateiden alueen kautta. Rautatiehallitus oli suostunut rakentamiseen seuraavin ehdoin, jotka kaupunginhallitus hyväksyi ⁵⁾:

- 1) että vesijohto koko rautatien alueelle lankeavalta osaltaan viedään tunnelissa;
- 2) että vesijohto, jos se vastaisuudessa osoittautuu haitalliseksi, on siirrettävä tai upotettava syvemmälle;
- 3) että vesijohdon rakennustyöt suoritetaan siten, ettei se haittaa valtionrautateiden rakennus- tai muuta toimintaa;
- 4) että kaupunki korvaa kaiken vesijohdosta valtionrautateille mahdollisesti aiheutuvan vahingon; sekä
- 5) että työt valtionrautateiden alueella suoritetaan asianomaisen ratajakson päällikön osoitusten mukaan hänelle maksettavaa kohtuullista korvausta vastaan.

Pakilan kansakoulun liittäminen kaupungin vesijohtoverkoston. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ myöntää yleisistä käyttövaroistaan 166 000 mk Pakilan kansakoulun liittämistä varten kaupungin vesijohtoverkoston rakentamalla tarjoilujohto mainitun kansakoulun tontin viereisessä Lepolantiessä olevasta katujohdosta.

Pakilan omakotialueen vesijohtotyöt. Teknillisten laitosten hallitusta päätettiin ⁷⁾ kehoittaa ryhtymään toimenpiteisiin Pakilan omakotialueen ensimmäiseen rakennusvaiheeseen kuuluvien vesijohtotöiden loppuunsaattamiseksi sekä suorittamaan kustannukset, 1 400 000 mk, v:n 1945 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos sisältyvästä määrärahasta. Teknillisten laitosten hallituksen käytettäväksi kaupunginhallituksen määräämien, yleistilanteen mahdollisen muutoksen johdosta tarpeelliseksi katsottavien vesijohto- tai muiden uudistöiden suorittamiseen, s.m.

Uudenpellon varastoalueen vesijohdon rakentaminen. Uudenpellon varastoalueen teollisuustonttien vuokraajien tehtyä anomuksen vesijohdon rakentamisesta mainitulle alueelle kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ anojille ilmoittaa, ettei kaupunki tällä hetkellä katsonut voitavansa ryhtyä rakentamaan kyseistä vesijohtoa vesijohdon tarvitsijain vähälukuisuuden ja vesijohtoputkien vaikean saannin vuoksi sekä erityisesti siitä syystä, ettei aluetta vielä oltu asemakaavoitettu, mutta ettei ollut olemassa estettä siihen, että anojien toimesta ja kustannuksella rakennetaan tilapäinen tarjoilujohto.

Vesijohdon rakentaminen Pitäjänmäen alueelle. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ periaatteessa hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen esityksen vesijohdon rakentamisesta Pitäjänmäen alueelle siten muutettuna, että vesijohto Pitäjänmäentiellä rakennetaan tien pohjoispuolelle sen vieressä olevalle puistoalueelle. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehoittaa teknillisten laitosten hallitusta niin pian kuin putkitilanne salli ja huomioonottaen, että vesijohtoputket, sikäli kuin niitä oli saatavissa, oli ensi sijassa varattava vesi-

¹⁾ Khs 11 p. huhtik. 1 220 §. — ²⁾ S:n 20 p. kesäk. 1 992 §. — ³⁾ S:n 14 p. marrask. 3 240 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1945 kert. I osan s. 94. — ⁵⁾ Khs 14 p. marrask. 3 240 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. maalisk. 1 060 § ja 2 p. toukok. 1 440 §. — ⁷⁾ S:n 28 p. helmik. 764 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. heinäk. 2 112 §. — ⁹⁾ S:n 14 p. marrask. 3 235 §.

johtojen rakentamiseen uusille asutusalueille, tekemään kaupunginhallitukselle asiasta uuden esityksen kustannusarvioineen.

Imatran voima oy:n vedenottoa koskeva sopimus. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen tekemään Imatran voima oy:n kanssa sopimuksen vedenotosta yhtiön vesirakennuslaboratoriota varten seuraavin ehdoin:

että sellaisina aikoina, jolloin Vantaan vesi valuu yli vesijohtolaitoksen kiinteän padon, on laboratorion vedenotto täysin vapaata;

että sellaisina aikoina, jolloin ylivuotoa ei ole, on yhtiön neuvoteltava laboratorionsa vedenotosta vesijohtolaitoksen kanssa sekä sähköenergiasta korvattava vesijohtolaitokselle se vesivoimaenergia, minkä laitos laboratorion vedenoton kautta menettää; sekä

että sellaisina aikoina, jolloin Vantaan vesimäärä on niin vähäinen, että tämä vesijohtolaitoksen harkinnan mukaan voi tuottaa vaaraa vesijohtolaitoksen tarvitseman raakaveden riittävälle saannille, on laboratorion vedenotto kokonaan kiellettyä.

Vesipostit. Vesipostin järjestämistä varten Reijolaan myönnettiin ²⁾ teknillisten laitosten hallituksen käytettäväksi 25 000 mk talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Yllä mainituista kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin ³⁾ yhteensä 30 000 mk uuden vesipostin järjestämiseen Steniuksentien ja Pengertien risteykseen ja Haagan kansakoulutalossa olevan seinäpostin siirtämiseen kansakoulurakennuksen länsiseinään, minkä ohessa rakennustoimistoa päätettiin kehoittaa suorittamaan mainittujen vesipostien hoito- ym. menot yleisten töiden pääluokan luvun Kadut ja tiet määrärahasta Vedenkulutus ja vesijohtolaitteiden hoito ja kunnossapito. Samalla kaupunginhallitus päätti, että korvaus kansakoulutalon mittarin kautta kulkevasta naapurien käyttämästä vedestä oli pysytettävä entisen suuruisena eli 12: 50 mk perhettä kohden kuukaudessa.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että Lauttasaareissa olevat 4 ja Haagassa olevat 2 yleistä vesipostia otetaan kaupungin hoitoon, että niiden uusimista varten myönnetään 75 000 mk tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Vesijohtolaitos sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista, niitä ylittäen, sekä että rakennustoimistoa kehoitetaan aikanaan tekemään kaupunginhallitukselle esitys mainittujen vesipostien hoitoa ym. varten mahdollisesti tarvittavasta lisämäärärahasta.

Leppävaaran asuntoalueen pohjavesitutkimukset. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ⁵⁾, niitä ylittäen, vesijohtolaitoksen käytettäväksi 150 000 mk Leppävaaran asuntoalueen pohjavesitutkimuksia varten.

Eräiden töiden aloittaminen. Vesijohtolaitos oikeutettiin ⁶⁾ aloittamaan erät kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Vesijohtolaitos merkityt siirtomäärärahatyöt.

Määrärahat. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾, että v:n 1942 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Vesijohtolaitos momentille Vesijohto Herttoniemeen merkittyä 4 140 000 mk:n suuruista siirtomäärärahaa saatiin käyttää siirtomäärärahana vielä kolmen vuoden aikana kertomusvuoden tammikuun 1 p:stä lukien sekä v:n 1943 talousarvion vastaavan pääluokan ja luvun momenteille Pumppute saostuneen veden johtojen tehon lisäämiseksi, Laitteet lisäveden siirtämiseksi Hiidenvedestä Vantaanjokeen ja Putkiverkon laajentaminen merkittyjen siirtomäärärahain jäännöksiä vielä kolmen vuoden aikana tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

K a a s u l a i t o s

Kaasulaitoksen tilinpäätös. Kaasulaitoksen tilinpäätöksen jättöaikaa päätettiin ⁸⁾ pidentää kertomusvuoden helmikuun 20 p:ään saakka.

Kaasulaitoksen velka Saksaan. Merkittiin ⁹⁾ tiedoksi kaasulaitoksen ilmoitus, että se ulkomaalaisen omaisuuden hoitokunnan kirjelmän mukaan oli velvoitettu kertomusvuoden elokuun 14 p:nä mennessä suorittamaan Suomen pankkiin mainitun hoitokunnan tilille Saksaan olevan velkansa, yhteensä 34 520: 58 Saksan markkaa sekä että kaasulaitos mainitun valuutan vasta-arvona oli elokuun 14 p:nä suorittanut 682 268: 50 mk.

¹⁾ Khs 21 p. marrask. 3 348 §. — ²⁾ S:n 26 p. syysk. 2 735 §. — ³⁾ S:n 29 p. toukok. 1 755 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. elok. 2 352 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. toukok. 1 754 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 221 §. — ⁷⁾ S:n 31 p. tammik. 428 § ja 3 p. lokak. 2 771 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. helmik. 476 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. elok. 2 365 §.

Palkkausasiat. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ korottaa kaasulaitoksen uuninlämmittäjien tuntipalkat 40: 80 mk:aan, määrätä, että näin korotetut palkat maksetaan kaupunginhallituksen päätöstä lähinnä seuraavan täyden tiliviikon alusta lukien sekä alistaa päätöksensä kaupunginvaltuuston ja hinta- ja palkkaneuvoston hyväksyttäväksi. Koska sosiaaliministeriön palkkaosasto ei kuitenkaan ollut suostunut mainittuun korotukseen, kaupunginhallitus päätti ²⁾ peruuttaa edellä mainitun päätöksensä päättäen samalla, että korotuspäätöksen mukaan maksettuja palkkoja ei ollut perittävä takaisin.

Kaasulaitoksen tiedusteltua oliko laitoksen kojeasentajille maksettava 15 %:lla korotettu palkka heidän suorittaessaan tilapäisesti autojen korjaustöitä, koska viimeksi mainittu työ oli katsottava likaiseksi työksi, kaupunginhallitus päätti ³⁾ että kyseisessä tapauksessa ei korotusta ollut maksettava. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa kaasulaitosta järjestämään autojen korjaukset rakennustoimiston korjauspajassa.

Kaupungin maatilojen sadonkorjuutöihin osallistuneiden kaasulaitoksen viranhaltijain ja työntekijäin palkkaamiseen kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 4 508: 90 mk v:n 1945 yleisistä käyttövaroistaan, niitä ylittäen.

Kaasulaitoksen työntekijän kahvitauko. Kaasulaitoksen käyttöosaston työntekijöille myönnettiin ⁵⁾ oikeus viettää kahvitaukonsa myöskin iltapäivisin käyttöosaston ruokalassa.

Kaasunsäännöstely. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾:

että kaasunkuluttajalle annetaan lisäkaasua ainoastaan milloin hänen talouteensa on liittynyt henkilö, joka voi esittää poliisin antaman todistuksen siitä, että hänellä on asumisoikeus kaupungissa;

että henkilö, joka ruokailee kotitaloudessa ruokavieraana, saa kaasunannoksen siinä tapauksessa, että hänellä on asumisoikeus kaupungissa; jos hänellä on kaasukiintiö asuntonsa yhteydessä, tätä kiintiötä vähennetään vastaavasti; sekä

että tilapäisille ruokavieraille ei myönnetä kaasua.

Kaupunginvaltuuston oikeutettua ⁷⁾ kaupunginhallituksen, sen mukaan kuin kaasulaitoksen tilanne kulloinkin salli, tekemään eräitä muutoksia voimassa oleviin kaasunsäännöstelymääräyksiin, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾, että mainitut muutokset otetaan käytäntöön kertomusvuoden marraskuun 1 p:stä lukien.

Kopiopaperi oy:n tekemän anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ oikeuttaa kaasulaitoksen myöntämään yhtiölle 1 500 m³ lisäkaasua v:n 1945 joulukuun 5 p:n ja v:n 1946 toukokuun 5 p:n välisenä aikana ehdoin, että yhtiö toimitti kaasulaitokselle 10—12 tonnia polttoturvetta 65 %:n hinnanalennuksella. Edelleen päätettiin, että yhtiön mittaria ei suljeta v:n 1945 loka—marraskuun ylikulutuksen johdosta.

Kaasun- ja sähkönsäännöstelyvaliokunta oli päättänyt, että säännöstelyn ulkopuolelle jätetään ulkomaisten valtioiden edustajat, jotka on merkitty diplomaattiluetteloon sekä valvontakomission jäsenet. Koska päätöksen jälkeen useita yksityisasuntoja oli siirtynyt Neuvostoliiton haltuun ja niissä asui neuvostokansalaisia, oli syntynyt epä tietoisuutta oliko edellä mainittua päätöstä sovellettava heihin. Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ tällöin pyytää ulkoasiainministeriöltä luetteloa niistä Neuvostoliiton kansalaisista, jotka olisi jätettävä kaasunsäännöstelyn ulkopuolelle.

Asunto-oy. Museokatu 33:n asukkaiden anottua, että heille myönnettäisiin normaalkaasuannos, vaikkakin talossa oli puuliedet, koska liesissä oli huono veto ja niiden käyttö siten ajoittain miltei mahdotonta, kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ kehoittaa palolautakuntaa suorittamaan viipymättä Museokadun 33:n puuliesien ja savujohtojen perusteellisen tutkimuksen vedon tehokkuuden määrittämiseksi kunkin huoneiston osalta erikseen ja ilmoittamaan tuloksista kaasulaitokselle.

Kaasun- ja sähkönsäännöstelyvaliokunnan selostus kaasunsäännöstelyn tuloksesta v. 1945 merkittiin ¹²⁾ tiedoksi.

Kaasulaitoksen viistokammionuunien käyttökuntoon saattaminen. Kaasulaitos oikeutettiin ¹³⁾ kutsumaan tanskalainen insinööri K. Christensen Helsinkiin neuvottelemaan

¹⁾ Khs 27 p. kesäk. 2 062 §. — ²⁾ S:n 25 p. heinäk. 2 225 §. — ³⁾ S:n 5 p. syysk. 2 514 §. —
⁴⁾ S:n 21 p. helmik. 586 §; ks. v:n 1945 kert. I osan s. 239. — ⁵⁾ Khs 25 p. heinäk. 2 240 §. —
⁶⁾ S:n 7 p. helmik. 499 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 108. — ⁸⁾ Khs 17 p. lokak. 2 948 §. —
⁹⁾ S:n 7 p. helmik. 500 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. jouluk. 3 656 §. — ¹¹⁾ S:n 25 p. heinäk. 2 238 §. —
¹²⁾ S:n 24 p. tammik. 290 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. heinäk. 2 175 §.

kaasulaitoksen uusien viistokammioiunien käyttökuntoon saattamisesta ja kehoitettiin kaasulaitosta suorittamaan tästä aiheutuvat kustannukset.

Alueen vuokraaminen turpeenhiiltämöä varten ja pistoraitteen rakentaminen hiiltämön alueelle. Kaasulaitos oli pyytänyt rautatiehallitukselta saada vuokrata alueen Malmilta perustettavaa turpeenhiiltämöä varten ja lupaa saada rakentaa pistoraitteen hiiltämön alueelle, jotta hiiltämössä valmistettavan turvehiilen ja -koksen kuljetus kaasutehtaalle Sörnäisiin helpottuisi. Rautatiehallitus olikin ilmoittanut suostuneensa vuokraamaan kaupungille sen anoman alueen, ollen laadittu vuokrasopimus seuraavan sisältöinen:

»Rautatiehallituksen asiassa tekemän päätöksen nojalla rautatiehallituksen liikenneosaston johtaja luovuttaa ja vuokraa täten Helsingin kaupungin kaasulaitokselle, jota tässä sopimuksessa sanotaan vuokraajaksi, oheiseen karttapiiirroksen punella merkityn 170 m²:n suuruisen alueen Malmin asemalta alempana lähemmin mainittavaksi ajaksi ja ilmoitettavaa vuokramaksua vastaan viereiselle Helsingin kaupungin omistamalle tontille rakennettavaa turvehiiltomoa varten; ja on siinä suhteessa voimassa:

1) että vuokra-aika, huomioonottaen alla toisessa kohdassa mainitun edellytyksen, on viisi (5) vuotta, lukien huhtikuun 1 päivästä 1946, kuitenkin siten, että ellei asiasta aikanaan muulla tavoin päätetä, sopimus on alkuperäisen eli maaliskuun 31 päivänä 1951 päättyvän vuokra-ajan jälkeenkin voimassa toistaiseksi yhden (1) vuoden molemminpuolisin irtisanomisajoin;

2) että vuokramaksu, joka on vuosittain etukäteen, aina maaliskuun kuluessa, Malmin aseman asemakassaan suoritettava uhalla, että sopimus, jos rautatiehallinto niin vaatii, heti raukeaa, on tuhatkaksikymmentä (1 020) markkaa vuodessa, kuitenkin siten, että jos valtionrautateiden aluevuokria sopimuksen voimassaoloaikana yleensä korotetaan, niin alkuperäinen valtionrautateiden tariffinmukainen vuokramaksu myös ilman muuta vastaavasti ylenee;

3) että vuokra-alueelle mahdollisesti tehtävät kiinteät laitteet rakennetaan valtionrautateiden asianomaisen ratajakson päällikön hyväksymien piirustusten mukaan ja hänen määrämälleen etäisyydelle rakennettavista raiteista ja että laitteet kunnossapidetään sanotun ratajakson päällikön ohjeita ja määräyksiä noudattaen;

4) että tarvittavien vahva- ja heikkovirtajohtojen vetämiseen ja asentamiseen vuokra-alueelle hankitaan lupa rautatiehallituksen sähkötekniilliseltä toimistolta eri sanomuksella johon on liitettävä piirros johtojen kulusta rautatien alueella;

5) että öljyjen ja muiden sellaisten tulenarkojen aineiden säilyttäminen vuokra-alueella on kielletty;

6) että asianomaisen rautatiepäällystön käskyjä ja määräyksiä vuokra-alueella noudatettavasta järjestyksestä ja siisteydestä tarkoin seurataan;

7) että vuokraaja vastaa kaikesta vahingosta, mikä vuokra-alueen käyttämisestä puheenaolevaan tarkoitukseen ehkä koituu valtionrautateille taikka muille, kun sen sijaan valtionrautatiet ei vastaa mistään vahingosta, mikä tulipalon, varkauden tai minkä muun syyn takia tahansa ehkä aiheutuu vuokra-alueella olevalle omaisuudelle, ei siinäkään tapauksessa, että vahinko johtuisi rautatieliikenteestä;

8) että tätä sopimusta ei saa toiselle siirtää eikä aluetta eikä osaakaan siitä muutenkaan toisen käyttöön luovuttaa ilman rautatiehallituksen liikenneosaston johtajan suostumusta; sekä

9) että ennenkuin tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, on vuokraaja velvollinen saattamaan vuokra-alueen hyväksyttävään kuntoon uhalla, että se muuten tehdään valtionrautateiden toimesta vuokraajan kustannuksella. Helsingissä rautatiehallituksen liikenneosastolla, maaliskuun 11 päivänä 1946.»

Samalla rautatiehallitus oli ilmoittanut suostuvansa pistoraitteen rakentamiseen edellytyksin, että kaasulaitos suoritti työn kokonaan omalla kustannuksellaan esitetyn karttapiiirroksen mukaan, joko asianomaisen ratainsinöörin valvoessa työtä ja anojan hänelle maksettavaa kohtuullista korvausta vastaan ennakolta tehtävän sopimuksen mukaan tai myöskin käyttäen omaa teknillistä työnjohtajaa, ollen raide viimeksi mainitussa tapauksessa ratainsinöörin toimesta tarkastettava ja hyväksyttävä ennen liikenteelle avaamista sekä muutoin sopimusehdotuksessa tarkemmin määritellyin ehdoin.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ hyväksyä sopimusluonnokset.

¹⁾ Khs 11 p. huhtik. 1 241 §.

Kaasulaitoksen uusien turpeenhiiltolaitteiden käyttö. Koska turvehiili oli epätaloudellisempaa kuin kivihiili, olisi kaasulaitoksen uusien turpeenhiiltolaitteiden rakentaminen keskeytettävä ja ne joutuisivat seisomaan kivihiilen saannin nyttemmin helpottuttua. Teknillisten laitosten hallitus olikin tämän johdosta tehnyt esityksen kaasulaitoksen uusien turpeenhiiltolaitteiden samoin kuin kaasulaitoksella olevan turpeen käyttämisestä. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että kaasulaitos pitää hallussaan kysymyksessä olevat turpeenhiiltolaitteet, että Kymi oy:n kanssa neuvotellaan hiiltolaitetta koskevan sopimuksen irtisanomisesta sekä että kaasulaitos oikeutetaan myymään tarpeelliseksi katsomansa määrän eri sopimusten perusteella nostetusta turpeesta.

Polttoturpeen hankinta. Teknillisten laitosten hallituksen esityksestä kaupunginhallitus eräin muutoksen hyväksyi kaasulaitoksen sekä Osuuskunta Turvetuotteen ²⁾, Sata-turve oy:n ³⁾, Suo oy:n ⁴⁾ ja Oy. Hiilko ab:n ⁵⁾ väliset polttoturpeen toimitussopimusedotukset.

Polttoaineiden vaihto. Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kansanhuoltoministeriön määräykset kaasulaitoksen ja Rauma—Raahe oy:n sekä kaasulaitoksen ja G. A. Serlachius oy:n välillä tapahtuvasta polttoturpeen vaihdosta kivihiileen.

Kaasulaitoksen puhdistushuonerakennuksen katon korjaaminen. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi teknillisten laitosten hallituksen ilmoitus, että se oli hyväksynyt kaasulaitoksen toimenpiteen, jolla rakennustoimiston talorakennusosaston tehtäväksi oli annettu Sörnäissä sijaitsevan kaasulaitoksen puhdistushuonerakennuksen vesikaton kiireellinen korjaaminen, sekä että kustannukset suoritetaan kaasulaitoksen käyttömäärärahasta Korjaukset ja muut kustannukset.

Katulyhtyjen poistaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ myöntää v:n 1945 yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 587 047: 75 mk kaduilta ja satamista poistettujen lyhtypylväiden työkustannusten peittämiseen.

Varastetun polkupyörän poistaminen kalustoluettelosta. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾, että kaasulaitoksen polkupyörä, jonka pääkonttorin lähetti oli jättänyt kadulle lukitsematta ja joka oli tällöin varastettu, saatiin poistaa kalustoluettelosta, minkä ohessa kaupunginlakimiehen tehtäväksi annettiin ryhtyä toimenpiteisiin korvauksen perimiseksi lähetti Lindholmilta.

Tulipalossa tuhoutuneen omaisuuden korvaaminen. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹⁰⁾ kaasulaitoksen kuljetuslaitteen hoitajalle P. N. Lempiselle 1 250 mk korvaukseksi hänen pomppatakistaan, joka oli tuhoutunut kaasulaitoksen käyttöosaston hiilitornissa sattuneessa tulipalossa.

Määrärahat. V:n 1939 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Kaasulaitos sisältyvä siirtomääräraha Koksinnurskauslaitte kuljetuslaitteineen ja säiliöineen ¹¹⁾, v:n 1941 talousarvion vastaavan pääluokan ja luvun määräraha Ammoniakkipesulaite ¹²⁾ sekä v:n 1942 talousarvion saman pääluokan ja luvun määräraha Bensolinerottamislaitte ¹³⁾ päätettiin ¹⁴⁾ edelleenkin pysyttää tammikuun 1 p:stä 1946 lukien kolmen vuoden aikana siirtomäärärahoina.

S ä h k ö l a i t o s

Eräiden viranhaltijain kurssimaksut. Alistettuaan ¹⁵⁾ tutkittavakseen teknillisten laitosten hallituksen päätökset, joiden mukaan eräille sähkölaitoksen viranhaltijoille, jotka olivat osallistuneet ammattienedistämislaitoksella pidettäviin sähköasentaja- ja työnjohtajakursseihin, oli myönnetty korvaus kurssimaksuista, kaupunginhallitus päätti ¹⁶⁾ ilmoittaa teknillisten laitosten hallitukselle, että koska anomus tällaisissa tapauksissa oli tehtävä ennen kurssin aloittamista, ei mainittuja päätöksiä saanut panna täytäntöön.

Sähkölaitoksessa tapahtuneet kavallukset. Kaupunginhallitus päätti ¹⁷⁾ kehoittaa sähkölaitoksen toimitusjohtajaa pidättämään kavalluksiin syyllistyneen akkumulaattorimes-

¹⁾ Khs 21 p. marrask. 3 340 §. — ²⁾ S:n 21 p. maalisk. 983 §. — ³⁾ S:n 21 p. maalisk. 984 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. heinäk. 2 228 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. elok. 2 484 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. tammik. 49 §. 11 p. huhtik. 1 236 ja 1 239 § ja 16 p. toukok. 1 583 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 225 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. helmik. 763 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. maalisk. 1 068 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. heinäk. 2 110 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1939 kert. s. 31. — ¹²⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 22. — ¹³⁾ Ks. v:n 1941 kert. s. 24. — ¹⁴⁾ Khs 10 p. tammik. 170 §. — ¹⁵⁾ S:n 23 p. toukok. 1 662 §. — ¹⁶⁾ S:n 20 p. kesäk. 1 988 §. — ¹⁷⁾ S:n 2 p. toukok. 1 452 §.

tari J. Ramsténin virantoimituksesta sekä antaa asiamiesosaston tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin Ramsténin syytteen panemista varten.

Sähkölaitoksen sähköjohtoasentajien päiväraha. Teknillisten laitosten hallituksen esitettyä, että sähkölaitoksen sähköjohtoasentajille laitoksen töissä suoritettava päiväraha korotettaisiin heinäkuun 1 p:stä 1945 lukien 15 mk:sta 35 mk:aan eli samaksi kuin sähköjohtotyönantajainliitto sen oli korottanut ja että se edelleenkin maksettaisiin siinä tapauksessa, että työpaikka sijaitsi nykyisen varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolella, ei kuitenkaan etäämmällä kuin että asentaja palasi kotiinsa yöksi, kaupunginhallitus päätti¹⁾ teknillisten laitosten hallitukselle ilmoittaa, että voimassa olevan työehtosopimuksen 8 §:ää ja sopimukseen liittyviä määräyksiä siitä, että nyt maksettavia palkkoja ei alenneta, on noudatettava myöskin sähkölaitoksen sähköjohtoasentajiin nähden.

Sähkölaitoksen suorittamat liian korkeat urakkapalkat. Koska eräille työntekijöille oli sähkölaitoksen halkojen purkaupaikalla maksettu halkojen purkamisesta sekä kuljetuksesta varastopaikalle ja pinoamisesta siellä sellaisia urakkapalkkoja, että parhaiten ansainneet olisivat työtuntien mukaan laskettuna tulleet saamaan 141 mk tunnilta työehtosopimuksen mukaisen tuntipalkan ollessa 33:50 mk, kaupunginhallitus päätti²⁾ huomauttaa sähkölaitokselle, ettei näin korkeitten työpalkkojen suorittaminen enää saanut jatkua.

Sähkölaitoksen Sörnäisten pääaseman portinvartijain virkapuvut. Sähkölaitoksen Sörnäisten pääaseman portinvartijain anottua, että heille hankittaisiin kaupungin kustannuksella virkapuvut, kaupunginhallitus päätti³⁾, että kaupungin ja Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnan välisen työehtosopimuksen 10 §:n 4 ja 5 kohtien, jotka koskivat työvaatteiden hankkimista työntekijöille, määräyksiä oli soveltuvilta osiltaan noudatettava myös vastaaviin kuukausipalkkaa nauttiviin nähden.

Sähkötariffi. Kaupunginhallitus päätti⁴⁾ teknillisten laitosten hallituksen esityksestä hankkia kansanhuoltoministeriön vahvistuksen niille pienjännitevirran yleisten sähkötariffien yksityiskohtaisille lisäyksille ja täydennyksille, jotka täydensivät kansanhuoltoministeriön sekä kaupunginvaltuuston v. 1945 hyväksymiä⁵⁾ sähkövirran jakeluhintoja.

Kaupunginhallitus päätti⁶⁾ kaupunginvaltuuston valtuuttamana⁷⁾ hyväksyä teknillisten laitosten hallituksen sähkötariffiehdotuksen sekä määrätä, että uudet tariffit otetaan käytäntöön sähkörahakkeisiin nähden kertomusvuoden heinäkuun 1 p:stä lukien ja muiden maksujen suhteen kesäkuun 30 p:n jälkeen tapahtuvasta mittarinlukeamisesta alkaen kulutetulle virralle.

Kuorma-auton hankkiminen. Kaupunginhallitus päätti⁸⁾ oikeuttaa teknillisten laitosten hallituksen kertomusvuoden talousarvioon merkityn sähkölaitoksen henkilöauton asemasta hankkimaan kuorma-auton, mikäli teknillisten laitosten hallitus katsoi tällaisen olevan tarpeellisemman.

Huoneistot. Kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönnettiin⁹⁾ 8 228 mk sähkölaitoksen käyttöön Kulosaaren Pallokujan varrelta luovutetun varasto- ja korjaushuoneen sekä 1 452 mk saman kujan varrelta luovutetun päivystyshuoneen vuokran maksamiseen.

Sähkölaitoksen käyttöön Vilhonvuoren kalliosuojasta luovutetun varastotilan tilitysvuokra osoitettiin¹⁰⁾ maksettavaksi sähkölaitoksen yhteisten sekalaismenojen määrärahasta Vuokrat, sitä ylittäen.

Halkojen hankinta. Merkittiin¹¹⁾ tiedoksi halkotoimiston ilmoitus, että halkotoimiston neuvottelukunta oli kehoittanut toimistoa hankkimaan sähkölaitokselle tulevaa lämmityskautta varten 150 000 m³ polttopuita, minkä määrän halkotoimisto tuli tulevan kesän ja talven aikana toimittamaan.

Katuvalaistus. Kaupunginhallitus päätti¹²⁾ suostua sähkölaitoksen esitykseen katuvalaistuksen järjestelystä kertomusvuoden kesän aikana siten, että puolenyön valaistus sammutetaan toukokuun 20 p:stä alkaen ja sytytetään uudelleen heinäkuun 29 p:nä ja että kokoyön valaistus sammutetaan toukokuun 31 p:nä ja sytytetään uudelleen heinäkuun 15 p:nä.

¹⁾ Khs 31 p. tammik. 430 §. — ²⁾ S:n 7 p. helmik. 502 §. — ³⁾ S:n 14 p. marrask. 3 238 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. toukok. 1 582 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1945 kert. s. 96. — ⁶⁾ Khs 27 p. kesäk. 2 063 §; ks. kunnall. asetuskok. s. 132. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 110. — ⁸⁾ Khs 14 p. maalisk. 882 §. — ⁹⁾ S:n 21 p. helmik. 582 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. maalisk. 869 § ja 23 p. toukok. 1 686 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. maalisk. 970 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. toukok. 1 591 §.

Pakilan ja Pirkkolan demokraattisen yhdistyksen kirjelmän johdosta, joka koski katuvalaistuksen parantamista Pakilan alueella, kaupunginhallitus päätti¹⁾ kehoittaa teknillisten laitosten hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin Pakilan katuvalaistuksen parantamiseksi niin pian kuin olosuhteet sallivat ja samassa laajuudessa kuin muissakin esikaupungeissa.

Sähkön säännöstely. Kaupunginhallitus päätti²⁾, että kaikki kysymykset sähkön myöntämisestä uusille teollisuuslaitoksille ja lisätehon myöntämisestä tällaisille laitoksille oli edelleenkin alistettava kaasun- ja sähkönsäännöstelyvaliokunnan ratkaistaviksi, mutta että sähkölaitos sai itse ratkaista kysymykset lisätehon myöntämisestä pienemmille talouskuluttajille samoin kuin myös kieltää lisätehon myöntämisen kysymyksen ollessa ennestään ylikuormitetusta verkon osasta, jolloin asianomaisilla oli oikeus kaasun- ja sähkönsäännöstelyvaliokunnalle valittaa sähkölaitoksen päätöksistä.

Kaupunginhallitus päätti³⁾ oikeuttaa sähkölaitoksen harkintansa mukaan ja kunnes asianomainen oli selvittänyt asian sähkölaitoksen kanssa, katkaisemaan sähkönkuluttajan sähkövirran siinä tapauksessa, että kuluttaja varoituksista huolimatta kielsi sähkölaitoksen asianomaiselta virkamieheltä pääsyn huoneistoon tarkistamaan sähkölaitteita tai kieltäytyi noudattamasta sähkölaitoksen antamia säännöstelymääräyksiä.

Sähkönsäästämispropagandaa varten myönnettiin⁴⁾ ennakkona kaupunginkassasta sähkölaitoksen käytettäväksi 500 000 mk sähkölaitoksen jakelumäärärahasta Kuluttajapalvelu.

Merkittiin⁵⁾ tiedoksi kansanhuoltoministeriön lokakuun 9 p:nä tekemällään päätöksellä kieltäneen sähkön käytön huoneiden lämmittämiseen sekä mainos- ja näyteikkunavalaistukseen.

Mainosvalojen käyttämistä koskevista määräyksistä poikkeaminen. Poiketen määräyksistä, joiden mukaan mainos- ja näyteikkunavalaistus oli kielletty, myönnettiin⁶⁾ Suomi—Neuvostoliitto-seuralle, Mainos Taucher oy:lle sekä Suur-Britannian ja Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen lähetystöille oikeus näyteikkunavalaistuksen järjestämiseen.

Sähkölaitoksen ja Etelä-Suomen voima oy:n välinen sähkövirran hankintasopimus. Kaupunginhallitus päätti⁷⁾ oikeuttaa sähkölaitoksen tekemään Etelä-Suomen voima oy:n kanssa alla olevan luonnoksen mukaisen sopimuksen sähkövirran hankinnasta:

»Helsingin kaupungin sähkölaitos, alempana kutsuttu Sähkölaitokseksi, ja Etelä-Suomen Voimaosakeyhtiö, alempana kutsuttu Voimaosakeyhtiöksi, ovat tehneet seuraavan sopimuksen:

1 §.

Tämän sopimuksen alempana olevat määräykset ovat voimassa edellytyksellä, että Helsingin kaupungin kiinteistötoimisto myöntää Voimayhtiölle oikeuden kohtuullista korvausta vastaan pitää joulukuun 31 p:ään 1950 asti Voimayhtiön omistamat 20 kV:n voimasiirtojohdot muuntamoineen seuraavien kaupungin omistamien tilojen mailla: Herttoniemi RN 1¹⁷, Hertonäs gård RN 1⁹, Turholm RN 1²⁴ ja Stensvik RN 1²⁵³.

2 §.

Sen jälkeen kun Sähkölaitos on ottanut huolehtiakseen kaikesta sähkön jakelusta Degerössä ja Vädössä, on Sähkölaitos oikeutettu lunastamaan Voimayhtiön omistamat suurjännitejohdot ja muuntamot Degerössä, Vädössä ja Santahaminassa.

Jos Sähkölaitos sitäpaitsi on ottanut huolehtiakseen Tammelundin sähkön jakelusta, on Sähkölaitos sitäpaitsi oikeutettu lunastamaan Voimayhtiön omistaman 20 kV johdon Herttoniemen päämuuntamo — Tammelundin muuntamo sekä viimeksimainitun muuntamon.

3 §.

Lunastushinta on laitteitten teknillinen arvo arvioimishetkenä.

¹⁾ Khs 11 p. huhtik. 1 226 §. — ²⁾ S:n 17 p. tammik. 236 §. — ³⁾ S:n 7 p. helmik. 498 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. heinäk. 2 227 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. lokak. 2 769 § ja 31 p. lokak. 3 108 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. helmik. 592 § ja 7 p. marrask. 3 171 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. huhtik. 1 227 §.

4 §.

Voimayhtiö sitoutuu sanomalla irti voimassaolevia virranhankintasopimuksiaan tai muualla sopivaksi katsomallaan tavalla myötävaikuttamaan siihen, että Voimayhtiön jälleenmyyjinä esiintyvät alakuluttajat Helsingin kaupungin alueella eivät ylitä Helsingin kaupungin pienkuluttajille vahvistamia sähkötariffeja.

5 §.

Huolimatta siitä, että Sähkölaitos olisi lunastanut Voimayhtiön voimansiirtojohdon Herttoniemestä Santahaminaan, on Voimayhtiö oikeutettu korvauksetta käyttämään mainittua johtoa joulukuun 31 p:nä 1950 asti Santahaminan syöttöä varten, johon syöttöön Voimayhtiöllä on yksinoikeus mainittuun päivään saakka. Santahaminan syötön johtohäviöstä Voimayhtiö kuitenkin vastaa.

6 §.

Tämän sopimuksen tulkinnessa ja soveltamisessa mahdollisesti ilmeneviä erimielisyyksiä ratkaistaessa noudatettakoon lakia välimiesmenettelystä.

7 §.

Tähän sopimukseen, jota on tehty kaksi samanlaista kappaletta, yksi kummallekin sopimuskumppanille, tyydymme.»

Lauttasaaren sähkönjakeluverkon lunastaminen. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾:

1) sähkölaitoksen ja Julius Tallbergin perillisten välillä marraskuun 10 p:nä 1939 tehdyn virranhankintasopimuksen 6 §:n nojalla vaatia saada lunastaa heidän omistamansa korkeajännitejohdon ja muut sähkölaitteet 8 740 000 mk:n hinnasta;

2) irtisanoa elokuun 15 p:nä 1946 päättyväksi 1) kohdassa mainitun sopimuksen;

3) aikanaan tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen sanottujen laitteiden lunastamiseksi tarvittavan määrärahan merkitsemisestä v:n 1947 talousarvioon; sekä

4) antaa kaupunginlakimiehen tehtäväksi ryhtyä 1) ja 2) ponsista aiheutuviin toimenpiteisiin.

Sitten kun kaupunginlakimiehelle oli annettu tehtäväksi laatia kaupungin ja Julius Tallbergin perillisten välillä sopimus Lauttasaaren sähkönjakeluverkon lunastamisesta kaupungille saatiin asiassa käytyjen neuvottelujen tuloksena aikaan sanamuodoltaan seuraavanlainen lopullinen sopimus ²⁾:

1) Helsingin kaupungin sähkölaitos suorittaa Lauttasaaren sähkölaitoksesta 9 415 000 mk, mikä arvo po. laitteilla on Voima- ja polttoainetaloudellinen yhdistys Ekonon huhtikuun 27 p:lle 1946 päivätyn arvion mukaan.

2) Sähkölaitos suorittaa tämän lisäksi Julius Tallbergin perillisille 349 428 mk korvauksena niistä töistä, jotka on suoritettu sähkölaitoksen arvioinnin jälkeen, sekä ottaa vastatakseen niistä kustannuksista, jotka aiheutuvat kaikista edellä mainitun korvaussumman arvioinnissa huomioonottamatta jääneistä töistä, jotka on suoritettu tai aloitettu sähkölaitoksen arvioinnin jälkeen ja joita ei ole otettu huomioon Ekonon arvioinnissa.

3) Sähkölaitos ottaa perillisten kaupungille luovuttamat laitteet haltuunsa kesäkuun 1 p:nä 1946, jolloin kohdissa 1) ja 2) mainitut määrät maksetaan käteisellä perillisille. Siinä tapauksessa, että laitteiden haltuunottaminen ja maksu tapahtuvat myöhemmin, on hinnan laskemisessa otettava huomioon tukkuhintaindeksissä tapahtuneet muutokset.

4) Perilliset myöntävät sähkölaitokselle oikeuden hoito-, kunnossapito- ja uudisrakennustöitä varten vapaasti liikennöidä Drumsö gårdin mailla. Kauppasopimusta päätettäessä jo olemassa olevista johtokaduista, kaapelihautoista, muuntaja-asemista jne. ei lasketa maanvuokraa; jos laitos sijaitsee sellaisella alueella, joka on tarkoitettu rakennettavaksi tai vastaisuudessa asemakaavan vahvistamisen kautta tulee tämän luontoiseksi, on kaupunki kuitenkin velvollinen vaatimuksesta siirtämään laitoksen muualle tahi suorittamaan kohtuullista vahingonkorvausta.

Korvausta ei lasketa vastaisista uudisrakennuksista, mikäli ne sijaitsevat sellaisella

¹⁾ Khs 7 p. helmik. 497 §; ks. tämän kert. I osan s. 111. — ²⁾ Khs 29 p. toukok. 1 717 §, 29 p. toukok. 1 758 § ja 6 p. kesäk. 1 817 §.

maalla, joka kaupungin asemakaavan mukaan on aiottu varattavaksi katuja, toreja ynnä muita yleisiä paikkoja varten. Muissa tapauksissa on maanvuokrasta erikseen sovittava.

Sähkölaitoksen jäsenyys Sähkötöyöntantajain liitossa. Sähkölaitos oikeutettiin ¹⁾ edelleenkin kuulumaan Sähkötöyöntantajain liittoon.

Siirtomäärärahan käyttäminen. Sähkölaitos oikeutettiin ²⁾ käyttämään eräitä kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Sähkölaitos sisältyviä siirtomäärärahoja.

V:n 1943 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Sähkölaitos Salmisaaren voimalaitosta varten merkityn siirtomäärärahan jäännös päätettiin ³⁾ edelleen pysyttää siirtomäärärahana kolmen vuoden ajan tammikuun 1 p:stä 1947 lukien.

Kampin asentajainkeskuksen rakennustyöt. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ oikeuttaa sähkölaitoksen käyttämään talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos momentille Rakennukset merkittyä 3 000 000 mk:n suuruista määrärahaa Kampin asentajainkeskuksen alustavia töitä varten sekä kehoittaa rakennustoimistoa yhdessä sähkölaitoksen kanssa laatimaan rakennuksen työpiirustukset.

Salmisaaren höyryvoimalaitoksen rakentaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾:

antaa kiinteistölautakunnan tehtäväksi laatia ehdotuksen Salmisaaren höyryvoimalaitosta varten varattavan alueen rajoiksi;

oikeuttaa sähkölaitoksen jatkamaan Salmisaaren höyryvoimalaitoksen rakennustöitä ja aloittamaan 110 kV johdon rakennustyöt käyttämällä v:n 1943 talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot luvun Sähkölaitos siirtomäärärahasta Koneisto 20 000 000 mk, v:n 1944 talousarvion vastaavasta määrärahasta 32 000 000 mk ja v:n 1945 vastaavan luvun siirtomäärärahasta Johtoverkko ja jakelulaitteet 1 600 000 mk; sekä antaa rakennustoimiston tehtäväksi yksissä neuvoin sähkölaitoksen kanssa laatia piirustusehdotukset höyryvoimalaitoksen rakennuksia varten.

Muuntoasemat. Kaupunginhallitus päätti ⁶⁾, että Meilahden uusi kytkin- ja muuntoasema rakennetaan sähkölaitoksen laatiman I vaihtoehtoon mukaisesti Kuusitien länsipäässä olevaan puistikkuun ja että teknillisten laitosten hallitus oikeutetaan mainitun työn suorittamista varten käyttämään v:n 1944 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Sähkölaitos merkittyä 12 000 000 mk:n suuruista siirtomäärärahaa Rakennukset.

Kertomusvuoden talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen luvun Sähkölaitos määrärahasta Johtoverkko ja jakelulaitteet, s.m. myönnettiin 450 000 mk ⁷⁾ muuntoaseman rakentamista varten valtioneuvoston taloon ja 550 000 mk ⁸⁾ Albertinkadun 34:ssä olevan sähkölaitoksen muuntamon n:o 85 laajentamista varten.

Merkittiin ⁹⁾ tiedoksi sähkölaitoksen ilmoitus, että rakennustoimisto, jolta oli tilattu Viipurinkadun muuntamon, Eerikinkadun kaksoismuuntamon ja Telakkapuiston jakoaseman rakentamista tarkoittavat uudisrakennustyöt, oli työvoiman puutteen vuoksi antanut työt tehtyjen tarjousten perusteella rakennustoimisto Th. Nybergin suoritettaviksi.

Öljyjohdon rakentaminen Oy. Nobel-Standard ab:n Sörnäisten varastolta sähkölaitoksen höyryvoima-asemalle. Sähkölaitosta varten varatun polttoöljyn siirtämiseksi Oy. Nobel-Standard ab:n Sörnäisten varastolta sähkölaitoksen höyryvoima-asemalle teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin ¹⁰⁾ rakentamaan öljyjohto ja käyttämään tähän kertomusvuoden talousarvion pääluokan Tuloa tuottavat pääomamenot lukuun Sähkölaitos merkitystä määrärahasta Koneisto, s.m. enintään 1 000 000 mk.

Sähköjohdon rakentaminen Oulunkylässä olevalle tanssilavalle. Myöntyen Pakilan ja Pirkkolan demokraattisen yhdistyksen anomukseen kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ kehoittaa sähkölaitosta rakentamaan sähkölinjan Oulunkylässä olevalle yhdistyksen tanssilavalle ja myöntää talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvistä käyttövaroistaan tarkoitukseen 50 000 mk.

Jäähdytysveden poistokanavan rakentaminen. Sen johdosta, että täyttämistyöt Kanasaaren kohdalla, jotka liittyivät Sörnäistenniemen eteläosan laajentamiseen, vaaran-

¹⁾ Khs 17 p. tammik. 223 §. — ²⁾ S:n 21 p. helmik. 568 §, 11 p. huhtik. 1 223 § ja 2 p. toukok. 1 448 §. — ³⁾ S:n 21 p. marrask. 3 344 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. heinäk. 2 109 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. lokak. 2 869 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. huhtik. 1 357 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. elok. 2 488 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. toukok. 1 753 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. elok. 2 328 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. lokak. 2 876 §. — ¹¹⁾ S:n 4 p. heinäk. 2 116 § ja 25 p. heinäk. 2 242 §.

taisivat sähkölaitoksen höyryvoima-aseman turpiinien jäähdytysveden tehokasta saantia, satamarakennusosasto oli sähkölaitoksen pyynnöstä suunnitellut ja laatinut kustannusarvion uudesta jäähdytysveden poistokanavasta, jonka sijainnista oli neuvoteltu kaasulaitoksen kanssa, koska se kulki kaasulaitoksen hiilipihan kautta ja tuli näin ollen kaasulaitoksen jätevesien laskupaikaksi. Sähkölaitos oli ilmoittanut pitävänsä välttämättömänä jäähdytysveden poistokanavan rakentamista vielä ennen kertomusvuoden syksyä jollei jo aloitettua täyttämistyötä heti lopetettu Kanasaaren kohdalla. Yleisten töiden lautakunnan asiasta antaman lausunnon mukaisesti kaupunginhallitus sittemmin päätti¹⁾, että sähkölaitoksen nykyisen vedenottoapaikan itäisivulle tehtävän penkereen täyttäminen toistaiseksi keskeytetään ja että sähkö- ja kaasulaitoksen jäähdytysveden yhteisen poistojohdon rakentaminen niinkään vastaavasti siirretään toistaiseksi.

16. Muut asiat

Maaherra Martolan tervehdyskirjelmä. Merkittiin²⁾ tiedoksi virastaan eronneen Uudenmaan läänin maaherran A. E. Martolan kirjelmä kaikille läänin valtuustojen puheenjohtajille, jossa hän kiitti kunnallisia viranomaisia hyvästä yhteistyöstä.

Professori Sibeliuksen kiitoskirjelmä Helsingin kaupungille onniteluista hänen 80-vuotispäivänään ja ilmoituksesta, että puistoalue Välskärinkadun varrella oli päätetty nimittää Sibelius-puistoksi, merkittiin³⁾ tiedoksi.

Kööpenhaminasta saapunut tervehdys. Kööpenhaminan kaupunginvaltuuston Helsingin kaupunginhallitukselle vuoden vaihteen johdosta lähettämä sähkösanomatervehdys merkittiin tiedoksi ja päätettiin⁴⁾ lähettää Kööpenhaminan kaupunginvaltuustolle vastaussähkösanoma.

Hollannista saapunut kukkasipulilahjoitus. Merkittiin⁵⁾ tiedoksi Alankomaiden lähetystön ilmoitus, että l'Association des Fleuristes en Hollande niminen yhdistys oli lahjoittanut Helsingin kaupungille 1 000 kpl erilaatuisia kukkasipuleita.

Eräiden julkaisujen osto ym. Kuudesta kappaleesta Suomen kartanot III nimistä teosta osoitettu 4 920 mk:n suuruinen lasku osoitettiin⁶⁾ suoritettavaksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Samoista käyttövaroista myönnettiin 300 mk⁷⁾ 10 kappaleen Tätä tietä nimisen julkaisun tilaushinnan suorittamiseen ja 5 000 mk⁸⁾ Suomen työn liitolta kaupungin virastoja varten tilattujen kirjamerkkien hinnan suorittamiseen.

Ylioppilaiden rahankeräys. Merkittiin⁹⁾ tiedoksi Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan anomus saada suorittaa toimeenpanemansa rahankeräys tunnuksin »Asuntoja ylioppilaille» kaupungin virastojen ja laitosten henkilökunnan keskuudessa siten, että keräyslistat toimitettiin asianomaiseen virastoon määrätyle yhteyshenkilölle, joka huolehti keräyksen toimittamisesta virastossaan sekä kaupunginjohtajan ilmoitus, että hän oli antanut suostumuksensa anomukseen.

Oy. Mankala ab. Kaupunginhallitus päätti¹⁰⁾ määrätä Oy. Mankala ab:n huhtikuun 17 p:nä pidettävään yhtiökokoukseen edustajakseen rahatoimenjohtajan ja kehoittaa häntä ehdottamaan yhtiön johtokunnan puheenjohtajaksi valittavaksi kaupunginjohtaja E. Hj. Rydmanin sekä kaupungin edustajiksi johtokuntaan teknillisen johtajan R. J. M. Granqvistin, kiinteistöjohtaja V. V. Salovaaran ja professori K. B. Wuolteen sekä varajäseneksi ent. teknillisen johtajan A. E. Moringin.

Oy. Mankala ab:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen kaupunginhallitus päätti¹¹⁾ valtuuttaa edustajakseen kaupunginjohtaja E. Hj. Rydmanin ja oikeuttaa hänet siellä hyväksymään sen, että Mankala oy. ottaisi kansaneläkelaitokselta 250 000 000 mk:n suuruisen obligaatiolainan samoin kuin myös sen, että Mankala oy. tekisi kansaneläkelaitoksen kanssa kaksi luottosopimusta yhteensä 250 000 000 mk:n luotosta. Mainittuihin luottosopimuksiin nähden kaupunginhallitus kuitenkin päätti merkitä pöytäkirjaan, että kaupunginhallitus piti indeksiin sidottua luottosopimusta Mankala oy:lle taloudellisesti vaarallisena sekä lisäksi epäoikeudenmukaisena ja kansantaloudellisestikin vahingollisena

¹⁾ Khs 23 p. toukok. 1 703 §. — ²⁾ S:n 27 p. kesäk. 2 022 §. — ³⁾ S:n 3 p. tammik. 11 §. —

⁴⁾ S:n 3 p. tammik. 18 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. lokak. 2 909 §. — ⁶⁾ Khs jsto 29 p. toukok. 5 927 §. —

⁷⁾ S:n 21 p. elok. 6 276 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. toukok. 5 754 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. huhtik. 5 603 §. —

¹⁰⁾ Khs 4 p. huhtik. 1 122 § ja 11 p. huhtik. 1 244 §. — ¹¹⁾ S:n 12 p. jouluk. 3 577 §.